

Το πέρασμα της ηθικής από την χριστιανική στην σχολαστική σκέψη

/ [Γνώμες](#)

Η ηθική που απορρέει από τη διδασκαλία του Ιησού Χριστού ονομάζεται Χριστιανική Ηθική. Εκπροσωπείται από τους Πατέρες της Εκκλησίας και αφορά σε κανόνες και υποδείξεις που σ' αυτήν την περίπτωση δεν προέρχονται από ανθρώπους αλλά προκύπτουν από την Αγία Γραφή -μια θεόπνευστη πηγή- ενώ έχουν ως σκοπό όχι απλώς να ρυθμίσουν τις πράξεις των ανθρώπων αλλά να δώσουν στη ζωή τους ένα νόημα σύμφωνα με το Νόμο του Θεού [68].

- Αννέτα Ρίζου, Βιολόγος, Μάστερ Βιοηθικής, πτ. Νοσηλευτικής

Η χριστιανική ηθική με βάση το δογματικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο οικοδομείται δεν είναι ενιαία. Διακρίνεται και διαφοροποιείται στην προτεσταντική (που εστιάζει στην σπουδαιότητα της πίστης και στην άντληση της ηθικής μόνο από την Γραφή), την ρωμαιοκαθολική (που δίνει έμφαση στις καλές πράξεις και την υποταγή στο θέλημα του Θεού διά της υποταγής του πιστού στην ανώτατη εκκλησιαστική αυθεντία του Πάπα) και την ορθόδοξη ανατολική (που τονίζει τη συνέργεια της Θείας Χάρης και της ανθρώπινης βούλησης, τονίζει την σημασία

της άσκησης και φωτίζεται από την συμμετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας). Δεν απορρίπτει τα διδάγματα των εμπειριών του ανθρώπου ούτε και τη λογική ούτε και στοχεύει άμεσα -κατά μία έννοια- στη δημιουργία ηθικών ανθρώπων αλλά έχει ως στόχο τη σωτηρία του ανθρώπου (και μάλιστα σε μια σωτηρία ως ελεύθερη ανθρώπινη επιλογή) [82] με την προϋπόθεση ότι η σωτηρία αυτή δεν είναι μian υπόθεση αποκλειστικά προσωπική καθώς ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί είναι μέσα από τη σχέση των ανθρώπων με τον Θεό που ζωντανεύει μέσα από μια διαδρομή με συνοδοιπόρο τον Ιησού Χριστό ενώ εκφράζεται με την αγάπη, την αγνότητα, την υπακοή, την υπομονή, την ταπείνωση και την πίστη στη Θεία Χάρη, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση. Η χριστιανική ηθική είναι επί της ουσίας μια πλήρης κοινωνική ηθική αφού στο πρόσωπο του Χριστού ο πιστός ανακαλύπτει τη σχέση του με τον συνάνθρωπό του, μια σχέση που θα πρέπει να προκύπτει αβίαστα ως απορρέουσα συνέπεια της αγάπης του πιστού προς τον ίδιο τον Θεό ενώ αυτή η αγάπη προς τον πλησίον και τον Θεό προϋποθέτει την αυταπάρνηση και την διακονία [83]. Σε ό,τι δε αφορά τον φυσικό κόσμο, ο πιστός έχει την ευθύνη του σεβασμού του προς αυτόν καθώς πρόκειται για ένα δημιούργημα του Θεού.

Στους αιώνες που ακολούθησαν μέχρι και τον Μεσαίωνα, η ηθική της κλασσικής, αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας (και ιδιαιτέρως της αριστοτελικής που είχε ως επίκεντρο τη λογική) και της χριστιανικής ηθικής και διδασκαλίας (που εστίαζε στην πίστη) φαίνεται ότι διαπότισαν την ηθική σκέψη, συγκεράστηκαν κι αποτέλεσαν το θεμέλιο λίθο για τον Σχολαστικισμό [84] -ένα ρεύμα που κάνει την εμφάνισή του κατά τον Μεσαίωνα στον ευρωπαϊκό στοχασμό με κύριους αντιπροσώπους τον Άγιο Αυγουστίνο και τον Θωμά Ακινάτη. Στα τέλη του Μεσαίωνα ωστόσο, λίγο πριν την έλευση της Αναγέννησης δηλαδή, μια μεταστροφή παρατηρείται ως απότοκο ζυμώσεων μιας εποχής που θέλει τον άνθρωπο να απελευθερώνεται από τα δεσμά και την κηδεμονία της Εκκλησίας και να αναζητά την ελευθερία της σκέψης -μιας σκέψης απαλλαγμένης από οτιδήποτε μεταφυσικό, μιας σκέψης όμως που αποτάσσεται και οτιδήποτε σχετικιστικό και δίνει προτεραιότητα στη λογική και τον επιστημονικό λόγο για την έρευνα της αλήθειας, μιας σκέψης που έχει ως κέντρο τον άνθρωπο και σηματοδοτεί την πίστη στην αξία, την ελευθερία και την ανεξαρτησία των ανθρώπων -είναι η εποχή του Ουμανισμού [85], μια εποχή οριστικής ρήξης με τον μεσαιωνικό Σχολαστικισμό. Ο Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός και η σχέση του με την ηθική φέρνει στο προσκήνιο ονόματα που απορρίπτουν κάθε «αυθεντία» και καταφάσκουν την αυτονομία της σκέψης και τη λογική ως τον μόνο τρόπο ερμηνείας του κόσμου, φέρνει στο προσκήνιο ονόματα που μεταβαίνουν από μια θεονομική σε μια εκκοσμικευμένη ηθική και οι Jean-Jacque Rousseau, Charles Louis Montesquieu και

Thomas Hobbes ως εκπρόσωποί του με τα «Κοινωνικά Συμβόλαιά» τους ...βρίσκονται πάλι εκεί.

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=413303>)

(Συνεχίζεται)

Πηγή: [pemptousia](http://www.pemptousia.gr).gr